

60 jaar Luttelgeest

Een feestjaar, een jubileumjaar

En alweer geeft de voorzitter van dorpsbelang vorm aan een goede traditie van een nieuwjaarstoespraak. Een bijzondere taak in dit kroonjaar.

Het jaar is goed begonnen in de nieuwjaarsnacht met een daverend vuurwerk en een daverende opkomst. Al was het wat koud, de glühwein en de mensen zorgden voor een warme sfeer.

Met daarna een door jongeren goed georganiseerde en bezochte after-party. Of moet ik zeggen pre-party gezien het tijdstip van thuiskomen van de jeugd. De gemeente heeft subsidie gegeven voor het vuurwerk. Dit in ruil tegen de antivandalismetoeslag die jaarlijks verdiend kan worden. Die hadden we dit jaar toch niet verdiend gezien het vuur op het plein om half 2. Blijkbaar is het toch leuker om zelf een fikkie te stoken dan je gezellig bij de georganiseerde fikkies aan te sluiten. Waarschijnlijk moet je erbij geweest zijn om dat te begrijpen. Maar ook fikkies op het plein stoken is een traditie in Luttelgeest. Volgens onze dorpsveldwachters is het daarbij gebleven dus dan valt het nog wel mee.

Of het vuurwerk op het veld ook een traditie wordt? Dat ligt dan toch aan de vraag van de mensen en de bereidheid om dit organiseren. Dat Luttelgeest een vitaal dorp is, is op deze eerste dag al wel bewezen. In ieder geval kun je zeggen dat dit het eerste evenement op het nog te komen evenemententerrein is geweest. Ook al zoets waaruit vitaliteit van een dorp spreekt.

Er zijn heel veel instanties die zich bezig houden met het leefbaar houden van het platteland. Als dorpsbelang krijgen dan ook allerlei interessante boekjes, folders en uitnodigingen voor themadagen over dit onderwerp. De gemeente geeft IGW- budgetten en heeft zelfs een IGW- gebiedsregisseur in dienst die waakt over de leefbaarheid van Luttelgeest.

Een van de leukste folders is de folder van de provincie Noord-Brabant die aangeeft waarom projecten vaak mislukken. Een van de beste tips: **vind vooral je eigen wiel uit** en kijk ook rond hoe burens het aanpakken. Een heel goede tip vind ik. Want al lijken alle plattelandsdorpen op elkaar: geen één dorp is hetzelfde.

Luttelgeest bestaat 60 jaar, er zijn ook dorpen die 600 jaar bestaan. De ontwikkeling van de laatste 60 jaar van alle dorpen in Nederland is wel hetzelfde. Daarin lijken alle dorpen dan weer wel op elkaar.

Geert Mak beschreef die ontwikkeling in treffend in het boek: Hoe God verdween uit Jorwerd.

Ik citeer de beschrijving:

De schrijver en journalist Geert Mak, zelf van Friese afkomst, neemt enige tijd zijn intrek in Jorwerd. Het boek is een biografie van het dorp, met het accent op de jaren tussen 1945 en 1995. Mak vertelt het verhaal van het dorp vooral aan de hand van haar bewoners zoals de kruidenier, de huisschilder, de notaris en uiteraard de, in de omgeving wonende, boeren. Hun levenslopen vertellen ook hoe in een periode van ruim een halve

eeuw het leven in en om het dorp ingrijpend veranderde; de middenstand verdween, het aantal boeren verminderde en in de nieuwbouw kwamen forensen wonen. Veranderingen die Mak in een breder kader plaatst door in te gaan op de hieraan ten grondslag liggende maatschappelijk en agrarische ontwikkelingen zoals de toenemende mechanisatie, de komst van de melktank en het melkquotum en de schaalvergroting. Glastuinbouw hebben ze in Jorwerd niet.

Herkent u het? Het is al een paar jaar geleden dat ik het boek gelezen heb, maar het leek of ik een boek over Luttelgeest las. Ik vulde in: de kruidenier Sanderink die wekelijks bij iedereen een boodschappenboekje ophaalde en de boodschappen rond bracht. Bakker Kampstra die 3x in de week brood bezorgde, slager Nota die zelf slachtte, de fietsenmaker die ook stofzuigers verkocht en de smid waar je voor Moederdag een theekopje ging kopen voor je moeder. Er was toen ook geen restaurant, er was wel een houten keet op de plaats waar nu een rozenwinkel is gevestigd. In die keet werd zondags na de kerk (de Katholieken dan) koffie gedronken en daarna een borreltje. Boeren zaten bij de boeren en de niet-boeren vaak apart. Verschil moest er zijn vroeger. Als alle volwassenen eindelijk 2 keer koffie en een borreltje hadden, mochten de kinderen voor een dubbeltje snoep kopen.

Hoe God verdween uit Luttelgeest was misschien ook wel een passende titel geweest. Let wel, ik bedoel niet dat God verdwenen is uit Luttelgeest. Verre van dat, ik denk ook niet dat Geert Mak dat bedoeld heeft, maar de sterke invloed van de kerk, wat vooral resulteerde in scheiding van dorpsbewoners, is vooral de afgelopen jaren sterk afgenomen.

Waar mijn moeder (Katholiek) 60 jaar geleden nog te horen kreeg van de pastoor niet te vriendschappelijk om te gaan met haar Christelijke burens waar ze het goed mee kon vinden en ik als kind wel met mijn niet-Katholieke buurmeisjes speelde maar verder echt geen contact had met niet-geloofsgenoten. Ik kende mijn leeftijdsgenoten niet eens. Dat is nu toch niet meer voor te stellen.

Ik wil dan ook absoluut niet terug naar 60 jaar geleden en naar.. toen was geluk nog heel gewoon. Tijden veranderen en vroeger was het echt niet beter. We willen toch niet meer terug naar de tijd dat verschil in geloof en positie zoveel uit maakte in een dorp. Waar alleen boeren, de dominee, de pastoor en de hoofdmeester meetelden.

Nee hoor, veel liever een dorp waar verschillende mensen wonen waar iedereen die dat wil mee kan doen onafhankelijk van afkomst of geloof. Een dorp dat actief werkt aan zijn leefbaarheid met zijn sportvereniging Tonego, Bosfluiters als gemeenschapscentrum, zijn twee scholen, vakantieactiviteiten Whoopie, de vele keten, de kapper en sinds dit jaar eindelijk één jeugdclub.

Waar de vrouwenverenigingen kwijnend zijn omdat vrouwen elkaar op een andere manier wel tegen komen, samen wandelen of zingen. Of genoeg leuke vrouwen buiten het dorp tegen komen omdat vrouwen gewoon hun eigen werk hebben.

Hoe Luttelgeest er over 60 jaar uit ziet?

Wie zal het zeggen? Volgens vooraanstaande sociologen is de toekomstige generatie heel anders ingesteld dan de huidige. De huidige/vroegere generatie was vooral sociaal georiënteerd. Iets voor een ander betekenen drijft ze en de waardering die ze daarbij krijgen drijft ze. De harmonie van een ander of de maatschappij is ook een drijfveer.

Men voelt zich deel van een gemeenschap. De gemeenschap vormt je identiteit. Rituelen worden gevierd en gekoesterd. Herkenbaar?

De jongere/ huidige generatie is zelfreferentieel. Zij nemen zichzelf als uitgangspunt. Doen alleen wat goed is voor zichzelf of wat ze vooruithelpt. Mensen vinden elkaar op transactiebasis. Ik doe wat voor jou als ik er daardoor zelfzin in heb of beter van wordt. En dit hoeft niet alleen vanuit financieel oogpunt te zijn. Respect en aanzien tellen ook mee. Kinderen zijn jong mondig, geven aan wat ze wel en niet willen. Ondernemingszin wordt als een belangrijke eigenschap gezien. Tv en internet zijn belangrijke media en 'leuk' is een belangrijk woord. Je doet dingen, ook voor de gemeenschap, omdat je dat leuk vindt. Rituelen passen daar niet bij, behalve als ze leuk zijn.

Ook herkenbaar?

Natuurlijk zijn deze twee uiterste extreem maar wel herkenbaar. Al is het in een dorp als Luttelgeest misschien minder te zien als in een stedelijke omgeving. Gelukkig overheerst bij een heleboel mensen, ook jongeren, het sociale. Maar in de toekomst zal dit beeld sterker worden, daar ben ik wel van overtuigd.

Is met deze cultuurtypering het dorp Luttelgeest als gemeenschap over 60 jaar totaal anders?

Dat is maar zeer de vraag. Want mensen veranderen en waarden veranderen. Misschien is over 60 jaar de jeugd wel weer heel sociaal geworden. En het is gewoon leuk om een feest organiseren in de nieuwjaarsnacht voor het dorp. Wat is er mis mee om in het bestuur van dorpsbelang of sportclub te zitten omdat het goed staat op je CV of omdat je er ZCpunten voor krijgt? Of om toneel te spelen voor een groot applaus op het eind. Allemaal waardering.

De dierenbescherming bellen als er een geit dood in de dierenweide ligt in plaats van de beheerder te bellen hoort ook bij de nieuwe wereld. Geeft vast ook een goed gevoel. Ik heb een misstand gezien en ik heb er wat aan gedaan! Ik heb de dierenbescherming gebeld. Dat het minder sociaal is naar de mensen die daar iedere dag voor in de weer zijn wordt dan even vergeten. Maar ook 60 jaar geleden gebeurde er vast dingen die niet leuk waren.

Voorlopig gaan we dus maar even feest vieren! Een groot feest, we bestaan 60 jaar!

We zijn hartstikke actief en bruisend, we zijn bezig met een evenemententerrein, een voorziening voor ouderen, een picknickbank, pannagoals, dorpsfeest, dorpsverfraaiing, keten, musicals, revues! We hebben nog twee scholen, twee kerken, een kapper, een smid een timmerman en een schilder, een orchideeënhoeve, groentewinkels, Rosa Plaza en een garage etc.....en een heleboel zelfredzame dorpsbewoners.

Dus:

Luttelgeest, gelukkig Nieuwjaar en nog 60 jaar erbij!